

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 102. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789349712/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Talte jeg til ham, svarede han adspredt. Det var mig mere og mere tydeligt, at noget usædvanligt, noget, jeg ingen del havde i, lå ham på hjerte. Hans dybe sorg og den følelse, at jeg ikke var årsag i den, gjorde mig mere åben og venlig imod ham, og den tilbageholdenhed, jeg i de senere år havde iagttaget lige overfor ham, forsvandt fra dag til dag, alt som hans sorg antog en alvorligere og angsteligere karakter. En eftermiddag, da han atter sad i sofaen i sin sørgmodige og tavse stilling, med hænderne for øjnene, røg jeg mod til mig, gik venlig hen til ham og spurgte kærligt, hvad der lå ham på hjerte? »O,« svarede han, »det er intet,« og blev siddende i en for mig martrende tavshed. Kom nogen af de andre ind i stuen, greb han hurtigt sin hat og foer bort. Dette forundrede især min moder, og hun spurgte ofte: »Hvad går der da af ham?« »Jeg ved det ikke,« lød mit sanddru svar, thi jeg havde ingen anelse om, hvad det kunne være. Dagen efter gentog den samme scene sig til min store kval, og med hver dag var han mer og mer bedrøvet og ude af sig selv. [Nogle dage var han udeblevet, det angstede mig. Endelig kom han en aften] og kastede sig som sædvanligt i hjørnet af sofaen og brast i en så lydelig gråd, at jeg forfærdedes derover. Grædende bad jeg ham nu med de kærligste ord om at lette sit hjerte for mig. Da udråbte han med en strøm af tårer: »Jeg kan ikke holde livet ud! Med vanære kan jeg ikke leve.« – »Hvem siger,« udbrød jeg, »at du er vanæret?« – »Jo,« svarede han, »man tror, at jeg har gjort mig skyldig i bedrageri på kontoret, og med denne mistanke kan jeg ikke leve.« Og nu brast han atter i den heftigste gråd. Han og en anden embedsmand var nemlig ansat ved et kongeligt etablissement, og man havde fartet mistanke om, at alt her var i største uorden, og at et betydeligt underslæb havde fundet sted, hvorfor det nu skulde underkastes en streng undersøgelse, og indtil sagen var ordnet, var de begge suspenderede. For første gang siden min tidligste barndom ydede jeg ham nu frimodige, søsterlige kærtegn og sagde alt, hvad jeg i min uvidenhed troede kunne trøste ham. Han vedblev at græde, og jeg græd troligt med, uden at jeg ret forstod betydningen af hans og mine tårer. [Ofte faldt han under denne strøm af tårer i søvn, og jeg, udmattet af alt dette, sov da også på min skammel, med hovedet støttet til kanten af sofaens krog, indtil han angst og forvirret sprang op, takkede mig for min delta-

gelse og gik bort.] Næste dag gentog dette sørgelige oprin sig atter. Således tilbragte jeg næsten tre uger, ene bærende på den vægt, han havde kastet på min unge sjæl.

Min trofaste ven Collin, der var mere inde i mine og Hermans forviklede forhold, end jeg dengang havde nogen anelse om, kom en aften til mig på teatret og spurgte mig, om jeg ikke kunne have lyst til at tage i huset hos madam Wexschall. »Direktionen,« vedblev han, »er villig til at betale dit årlige ophold der i huset, og madam Wexschall, med hvem jeg har talt derom, vil med glæde modtage dig.« Længere hen på aftenen kom madam Wexschall og tilbød mig sit hus, ifald jeg selv ønskede det. Jeg kyssede og omfavnede hende til tak, men sagde, at jeg jo ikke kunne svare noget herpå, før jeg havde erholdt mine forældres tilladelse. I en af disse sørgelige timer, jeg i denne tid tilbragte med Herman, tog jeg mod til mig og fortalte ham om det tilbud, jeg havde modtaget af direktionen og madam Wexschall. Han tav stille i nogen tid og så ned for sig; endelig sagde han: »Ja, det er bedst, du tager derimod. Dette hjem her passer ikke for dig, og det vil være mig en beroligelse, at jeg ved dig et sikkert sted; jeg skal gøre dine forældre begribeligt, at de ikke bør sætte sig derimod.« Enhver, som har fulgt mig i min angst over dette unaturlige forhold til Herman, kan let begribe den virkning, disse ord, udtalte i venlighed, gjorde på mig. Det var, som om et bjerg, en verden fuld af sorg var faldet fra mit beklemte bryst. Af dette hans svar så jeg nu, at jeg var fri – fri for, hvad der med centnervægt havde tynget mig i så mange år. Dagen efter kom han atter i samme sørgelige tilstand. Ved hans indtrædelse forfærdedes jeg over hans blege udseende, og da jeg ytrede dette, sagde han: »Jeg har heller ikke været i seng i nat.« Da jeg spurgte ham om grunden hertil, satte han sig atter i stor sindsbevægelse på sofaen, tog et stort brev op af lommen og sagde: »Hør, hvormed jeg har tilbragt natten, og til hvem og hvad jeg har skrevet.« Siddende på en skammel ved hans fødder ventede jeg spændt på, hvad nu ville komme. Og nu læste han et brev for mig, han i denne nat havde skrevet til kong Frederik den Sjette. Grædende læste han, og grædende hørte jeg til. Brevet gik ud på, at han bad kongen være barmhjertig og ikke forlade hans hjælpeløse moder og søster, hvis de skulle komme til at stå ene i verden. I rørende udtryk skildrede han i